

OBSERVATORI SOLIDARITAT – FUNDACIÓ SOLIDARITAT UB

SOLIDARITAT AMB HAITÍ.

Haití, el país més pobre d'Amèrica i un dels països més pobres del món, segons qualsevol indicador que es prengui per mesurar-ho, ha patit el 12 de gener una de les catàstrofes naturals més devastadores dels darrers anys. Sense que es pugui tenir una estimació realista de víctimes i qualsevol que sigui el seu nombre cert (50.000 morts, 100.000, potser més), Haití no podrà superar aquesta devastació sense una acció concertada internacional massiva i no condicionada i sense un canvi en profunditat de les seves estructures productives, econòmiques i polítiques. Les conseqüències del terratrèmol pels que han sobreviscut estant sent duríssimes. Però cal preguntar-se si és la natura la responsable d'aquest desastre.

Haití es va independitzar de França en 1802, després de la desaparició de la població indígena, la importació massiva d'esclaus, autoritzada pel rei Carles I d'Espanya en 1517, i d'haver suportat un règim d'explotació esclavista dels més cruels d'Amèrica. De 1915 a 1934 va estar ocupada militarment pels Estats Units, que van continuar explotant els seus recursos naturals com a d'altres repúbliques d'Amèrica Central i el Carib. Sense deixar d'estar sota la seva influència, entre 1957 i 1986, Haití va estar sota la bota d'una dinastia de dictadors, els Duvalier, que la va mantenir entre els països més pobres del món.

Des de 1986, Haití s'ha mantingut en una inestabilitat política gairebé permanent, fora de les agendes polítiques de les potències i dels organismes internacionals, mancada d'infraestructures bàsiques, amb un 70% de la població en la pobresa extrema, sense sistemes públics de salut o educació que mereixin aquest nom, sense que la immensa majoria de la població tingui garantida una ingesta mínima d'aliments diària suficient, en un entorn mediambiental degradat fins a límits insospitats i amb unes desigualtats socials esfereïdores.

En aquest context, els desastres naturals hi tenen una incidència tremendament amplificada. El terratrèmol del dia 12 de gener n'és una prova més. Les terribles imatges en els mitjans, la magnitud de les xifres, esperonen la consciència de les societats, provoquen sentiments sincers i actius de solidaritat que cal canalitzar, tot cercant la màxima eficiència de l'ajuda i contribuint a assentar les bases de canvis estructurals que, en el futur, impedeixin a l'acció de la natura tenir conseqüències tan demolidores i condueixin a un desenvolupament sostenible i sostingut de la nació haitiana.

En una situació de caos, de destrucció de les escasses infraestructures del país, de desgovern, com la que viu Haití, la Confederació d'ONG de Catalunya desaconsella la recollida de material de qualsevol mena i recomana la realització de donacions

econòmiques a les entitats i institucions que, atesa la seva presència anterior en el país, poden o podran garantir el més aviat possible la distribució d'ajuda humanitària i l'atenció de les necessitats més urgents de la població. Les organitzacions especialitzades en ajuda d'emergència disposen d'estocs de material de tota mena especialment dissenyat per a situacions d'aquest tipus i de paquets d'ajuda alimentària amb la composició més adequada i més eficient per a assegurar les necessitats d'ingesta mínima requerida per les poblacions afectades.

Cal, però, tenir en compte que la solidaritat amb Haití no s'ha de limitar a la situació inicial d'emergència, sino a la reconstrucció del país i al seu desenvolupament. En aquest sentit, la campanya "Qui deu a qui?" demana al govern espanyol, en primer terme, i a tots els governs del món, la cancel·lació del deute extern d'Haití, que ja ha obligat al país a realitzar ajustaments econòmics que han empobrit encara més els sectors més depauperats de la població. I demana també que les ajudes que es donin a Haití no siguin condicionades, com succeeix amb els crèdits FAD (Fons d'Ajuda al Desenvolupament) que, en condicions més o menys bones, o dolentes, han d'acabar essent retornats al país donant.

Les universitats no són institucions especialitzades en l'ajuda d'emergència. En aquest sentit, des de la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona, cridem a la comunitat universitària a realitzar donacions econòmiques a les entitats que recomana la Confederació catalana d'ONG, quina eficiència i responsabilitat estan garantides. Paral·lelament, ens comprometem a col·laborar, en el moment en que sigui possible, en relació amb els actors locals o internacionals que siguin més adients, a la reconstrucció de les estructures educatives, productives, de prestació de serveis, etc., en les quals la Fundació, i la comunitat universitària de la UB, en general, pugui participar i aportar la seva experiència i les seves capacitats, com ha succeït en situacions similars, i amb la perspectiva de contribuir a un desenvolupament humà sostenible i més just d'Haití